

Vastineet Pohjois-Lapin maakuntakaavaehdotuksesta 2040 julkisessa kuulemisessa saatuihin muistutuksiin

LLHall 11.03.2024 § 32
174/10.02.00/2021

Valmistelija Qvick Paula Lapin liitto

Pohjois-Lapin maakuntakaava-alueeseen kuuluvat Sodankylän, Inarin ja Utsjoen kunnat.

Lapin liiton hallitus hyväksyi 24.4.2023 tarkistetun Pohjois-Lapin maakuntakaavaehdotuksen 2040 lähetettäväksi maankäyttö- ja rakennusasetuksen 13 §:n mukaisesti viranomaislausunnoille. Maakuntakaavaehdotus oli viranomaislausunnoilla 12.5.-30.6.2023 välisen ajan. Lapin liiton hallitus hyväksyi vastineet viranomaislausuntoihin 30.10.2023

Lapin liiton hallitus päätti 30.10.2023 asettaa Pohjois-Lapin maakuntakaavaehdotuksen 2040 maankäyttö- ja rakennusasetuksen 12 §:n mukaisesti julkisesti nähtäville sekä varaa osallisille tilaisuuden muistutusten tekemiseen. Maakuntakaavaehdotus oli julkisesti nähtävillä 7.12.2023-16.1.2024. Kaavakuulutukset julkaistiin seuraavissa lehdissä virallisella kuulutuksella (Lapin Kansa, Sompio ja Inarilainen). Kuulutukset julkaistiin myös Lapin liiton ja kuntien virallisilla ilmoitustauluilla sekä internetsivuilla. Kaavaehdotusta esiteltiin yleisötilaisuudessa 19.12.2023 Inarin Sajoksessa, johon pystyi osallistumaan myös etänä. Tilaisuudesta oli simultaanitulkkaus kolmelle saamenkielellä.

Maakuntakaavan sisältövaatimukset edellyttävät eri toimintojen yhteensovittamista. Pohjois-Lapin maakuntakaavassa matkailun kehittämistä on ohjattu keskittämällä sitä olemassaolevien matkailun toimintojen läheisyyteen, samoin on tehty kylmätestauksen osalta. Vuonna 2023 on vaikutusten arviointia päivitetty merkittävästi.

Maakuntakaavaehdotuksesta saatiin 25 muistutusta. Viranomaisilta 4, yhteisöiltä ja yrityksiltä 14 ja yksityisiltä 7.

Keskeinen palaute koski seuraavia asioita

- kylmätestauksen kehittämisvyöhyke Inarissa
- matkailun vetovoima-alue, matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealue
- moottorikelkkailureitin välillä sijainti Inari-Kaamanen
- moottorikelkkailun yhteystarve välillä Saariselkä–Raja-Jooseppi–Nellim
- tuulivoimala-alueet
- MU-3 –alueet
- vaikutusten arviointi

Kylmätestauksen kehittämisvyöhykkeen osalta palautetta tuli sen laajuudesta Inarissa. Palautetta antoivat poronhoito kuin myös yksityiset henkilöt. Vastineessa korostettiin Inarin kunnan panostusta kylmätekniikan kehittämiseen alueella sekä toiminnan keskittämistä Ivalon taajaman läheisyyteen ja kehittämisperiaattemerkinnän yleispiirteisyyteen. **Matkailun vetovoima-alueen** osalta palautetta tuli erityisesti Inarijärven rajauksen laajuuteen. Vastineessa tuotiin esille, että merkinnällä on pyritty ohjaamaan toiminta Inarijärven eteläosaan, johon matkailu- ja lomarakentaminen sekä virkistystoiminta sijoittuvat jo nykyään. Merkinnän suunnittelumääräyksillä ohjataan yksityiskohtaisempaa suunnittelua huomiomaan alueen erityispiirteitä, mm. saamelaiskulttuuria sekä maisema- ja luontoarvoja voimassa olevaa maakuntakaavaa vahvemmin.

Maakuntakaavaehdotuksessa **moottorikelkkailureitti** Inari-Pikkulousma-Nellim on osoitettu vt 4 itäpuolelle. Metsähallitukselta, saamelaiskäräjiltä ja alueen paliskunnilta saatujen palautteiden mukaan nykyinen moottorikelkkailu-ura kulkee Muddusjärven kautta. Vastineessa on tuotu esille reitin siirron vaikutusta yleiseen etuun ja ehdotuksen uudelleen asettamiseen nähtäville. Esitetään merkinnän muuttamista yhteystarpeeksi. Moottorikelkkailureitin yhteystarve välillä Saariselkä-Raja-Jooseppi-Nellim esitettiin palautteessa poistettavaksi. Vastineessa tuotiin esille liiton hallituksen päätös 30.10.2023 viranomaislausuntojen vastineista. Yhteystarpeen myötä uran tai reitin linjaus tarkentuu yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ja se tulee yhdessä alueen osallisten kanssa sovittavaksi.

Tuulivoimala-alueen osalta palautettu tuli Kotalehdon alueesta Sodankylässä. Palautteessa nostettiin esille tuulivoimala-alueen haitalliset vaikutukset poronhoitoon. Vastineessa viitattiin tehty tuulivoimaselvitykseen (YVA ja yleiskaava) ja jatkosuunnittelua ohjaaviin suunnitelmääräyksiin sekä jatkosuunnitteluvaiheisiin, joissa ratkaistaan tuulivoimaloiden määrä ja arvioidaan vaikutukset tarkemmin.

Metsätalous-, matkailu- ja poronhoitovaltainen alueet, jolla on erityistä ulkoilun ohjaamistarvetta (MU-3) esitettiin palauteessa poistettavaksi. Vastineessa tuotiin esille merkintöjen sijoittuminen olemassa olevien matkailualueiden yhteyteen (Tankavaara, Saariselkä, Inarin kirkonkylä) sekä niihin liittyvät suunnitelmääräykset. Lisäksi Inarin kirkonkylän ja Saariselän alueiden rajaukset perustuva alueiden yleiskaavoihin. Tankavaaran osalta alueella on vireillä yleiskaavan laatiminen, jossa tarkastellaan alueen kehittämistä.

Vaikutusten arvioinnin osalta palautteessa nousi esille **vaikutusten arvioinnin taso saamelaiskulttuuriin ja poronhoitoon**. Vastineessa tuotiin esille, että maakuntakaavan vaikutusten arviointi perustuu maankäyttö- ja rakennuslain 9 § edellyttämään kaavan merkittävien vaikutusten arviointiin. Kaavan vaikutuksia selvitetessä on otettava huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus, eli maakuntakaavatasolla tarkastelutaso on yleispiirteinen. Lisäksi saamelaiskulttuurivaikutuksia on arvioitu kaavaselostuksen kappaleessa 8.16 ja kaavaselostuksen liitteenä olevassa vaikutustenarviointitaulukossa. Lisäksi vaikutuksia poronhoitoon on arvioitu kaavaselostuksen kappaleessa 8.15.1, johon sisältyy myös paliskunta-kohtainen vaikutustenarviointiosio sekä laadittu liite 9. Paliskuntakuvaukset.

Saatuihin muistutuksiin valmisteltiin vastineet niin, että

- moottorikelkkailureitti välillä Inari-Kaamanen muutetaan moottorikelkkailureitin yhteystarpeeksi
- täydennetään kaavaselostusta

Maakuntakaavan ohjausryhmä käsitteli ehdotuksesta saadut muistutukset ja niiden vastineet 20.2.2024. **Maakuntakaavaehdotuksesta saadut muistutukset ja niihin laaditut alustavat vastineet sekä ohjausryhmän kokouksen kommentoitu muistio ja diaesitys keskeisistä vastineista ovat liitteinä.**

Kaavaehdotuksesta saadut muistutukset eivät anna aiheutta yleisen edun kannalta merkittäviin muutoksiin kaavakartan ja määräysten osalta.

Kaavaselostusta täydennetään muistutusten johdosta vastineiden linjausten perusteella.

Yleisen edun kannalta olennaista muutosta ei voi tehdä enää tässä vaiheessa kaavoitusta ilman, että kaava asetetaan uudelleen ehdotuksena nähtäville.

Asian hallitukselle esittelevät suunnittelujohtaja Paula Qvick ja kaavoituspäällikkö Juha Piisilä.

Lisätiedot: suunnittelujohtaja Paula Qvick, paula.qvick(at)lapinliitto.fi, puh. 040-653 2996 ja kaavoituspäällikkö Juha Piisilä, juha.piisila(at)lapinliitto.fi, puh. 040-711 8382.

Esittelijä maakuntajohtaja Riipi Mika Lapin liitto

Päätösesitys Hallitus hyväksyy liitteen mukaiset vastineet Pohjois-Lapin maakuntakaavaehdotuksesta 2040 saatuihin muistutuksiin.

Päätös Keskustelun aikana Mikko Pyhäjärvi teki esityksen, että Kotalehdon tuulivoima-alueen poistetaan maakuntakaavasta. Perusteena suuret poronhoidon haitat, puolustusvoimien kanta kyseisen alueen vaikeuteen tuulivoiman suhteen ja vaikutukset Kieringin kylän kulttuurimaisemaan. Kyseinen alue on tullut hankkeen konsultin kautta. Aluetta voidaan sitten myöhemmin käyttää Kuntakaavoituksen kautta jos on tarvetta. Puheenjohtaja totesi, että koska Pyhäjärven esitystä ei kannatettu, se raukeaa kannattamattomana.

Lisäksi keskustelun aikana Henri Ramberg teki esityksen, että kaava palautetaan valmisteluun siten, että: 1) Saariselkä-Raja-Jooseppi-Nellim moottorikelkkailureitin yhteystarve poistetaan kaavakartalta; 2) voimajohdon yhteystarve -merkintä poistetaan kaavasta kokonaisuudessaan; 3) kaava-aineisto, vastineet sekä liitteet päivitetään vastaamaan poistoa; ja 4) kaava-aineisto asetetaan uudelleen nähtäville. Maria-Riitta Mällinen ja Sari Ekorre kannattivat Rambergin esitystä.

Puheenjohtaja totesi, että oli äänestettävä, koska oli tehty maakuntajohtajan päätösesityksestä poikkeava kannatettu muutosesitys. Puheenjohtaja esitti, että äänestysmenettelyksi valitaan nimenhuutoäänestys siten, että maakuntajohtajan pohjaesitystä kannattavat äänestävät "JAA" ja Rambergin palautusesitystä kannattavat äänestävät "EI". Äänestysmenettely hyväksyttiin yksimielisesti. Suoritettussa äänestyksessä "JAA" -ääniä annettiin kymmenen (10) (Kulmuni, Savukoski, Heiskanen, Mäkituomas, Junttila, Juuruspolvi, Koivumaa, Pyhäjärvi, Salmijärvi, Tiitinen) ja "EI" -ääniä viisi (5) (Ekorre, Karppinen, Kelloniemi, Mällinen, Ramberg). Puheenjohtaja totesi, että hallitus on äänin 10-5 hyväksynyt pohjaesityksen.